

INSTRUKTION FÖR ATT SKICKA VILDSVINSPROVER OCH ATT ANMÄLA OM VILDSVIN SOM PÅTRÄFFATS DÖDA

Prover för virusundersökningar från fällda vildsvin

Ta proverna så fort som möjligt efter att djuret avlidit.

- njuren (vid stort vildsvin en del av njuren)
- mjälten (vid stort vildsvin en del av mjälten)
- blod
- från hona också en 5 - 10 cm lång bit av livmoderhornet

Om blodprovsrör inte finns till hands, tas enbart organprover i plastpåsar. Blodprovet tas helst med engångsinjektionsspruta från hjärtat. Blodprovet kan också tas från brösthålan, om det finns färskt blod där. I blodprovet tas inte med koagel, andra vävnadsbitar eller skräp. Blodprovet sänds in i ett blodprovsrör.

Njurarna ligger mitt i kroppen bakom bukhålan på bägge sidor om ryggraden. En av njurarna räcker som prov. Mjälten är ett långsmalt, rätt platt och till färgen mörkrött organ som ligger i bukhålans övre del på vänstra sidan av kroppen. Livmodern är ett Y-format organ av varierande storlek som huvudsakligen ligger mellan ändtarmen och urinblåsan. Livmodern förgrenar sig i högra och vänstra livmoderhornet. Honans storlek, ålder och eventuella dräktigheter påverkar livmoderns storlek.

Provtagningsutrustning

Provtagningsutrustning kan beställas gratis från Livsmedelsverket med e-post tilaukset@ruokavirasto.fi. I brådskande fall kan man också be den lokala kommunala veterinären om blodprovsrör.

Skicka prov via Post

- Observera att de prover som ska skickas måste vara ordentligt förpackade **i den gulsvarta fraktlådan** och ha en **maxvikt på 2 kg**.
- Förpacka organ- och muskelproverna i plastpåsar.
- Förpacka njuren och mjälten i samma förpackning och livmodern och blodprovsröret i sina egna förpackningar, i dubbla plastpåsar. Skicka inte testiklar.
- Kyl ned förpackningarna till cirka kylskåpstemperatur innan du sänder i väg dem.
- Vira in påsarna i tidningspapper eller hushållspapper och därefter ännu i en plastpåse.
- Lägg plastpåsen i en låda som tål transport och lägg den ifyllda **remissen OCH ersättningsblanketten** (om belöningen betalas till en jaktförening) i samma låda. Om belöningen betalas till en privatperson, använd det elektroniska ePalkio-systemet.
- Remissen kan också vara fritt formulerad, om bara alla uppgifter som krävs (avsändarens kontaktuppgifter och vildsvinets fångstplats) framgår av den.
- Det är viktigt att anteckna på remissen om sjukdomssymptom konstaterats hos vildsvinet.
- Flera djurprover kan skickas i samma fraktlåda om viktgränsen 2 kg inte överskrids. Om du sänder prover från flera djur, se till att provpåsar och remiss av ett bestämt djur är märkta med samma nummer.
- Sänd in proverna till Livsmedelsverket i Helsingfors med Post genast första vardagen efter fångsten. Torsdagen är sista veckodagen för insändning av prover. Förvara prover som tagits på en fredag i kallt över veckoslutet och sänd in dem på måndagen.
- På paketet måste vara texten "**Undantaget - veterinärmedicinskt prov**". I livsmedelsverkets gulsvarta fraktlådor är den förhandstryckt. I livsmedelsverkets gulsvarta fraktlådor är förhandstryckta också adress och kundnummer: **RUOKAVIRASTO Helsinki, Tunnus 5022063, 01006 VASTAUSLÄHETYS**. Livsmedelsverket betalar fraktkostnaderna.
- Ange avsändarens namn och adress på paketet och under avsändarens namn texten "**Virologi**".
- Skicka prover från Postis serviceställe som **snabbtestsvar**. Paketet får inte lämnas i brevlådan eller i paketautomaten.

Resultatet på en undersökning inom virusjukdomsuppföljningen

Livsmedelsverket sänder resultatet på undersökningen (afrikansk svinpest, klassisk svinpest och Aujeszky's sjukdom) till den som sänt in proverna, om avsändarens postadress antecknats på remissen. Svaret på undersökningen kommer vanligen inom en månad efter att proverna sänts in. Köttet från ett fällt vildsvin kan användas på normalt vis, även om Livsmedelsverkets resultat på virusundersökningen ännu inte blivit klart.

Trikinundersökningar

Att få svaret på trikinundersökningar som görs som ett alternativ till penningbelöningen för ASF-proverna tar i genomsnitt 2 veckor. Om resultatet av en trikinundersökning behövs snabbare, är undersökningen i Livsmedelsverket avgiftsbelagd eller så ska proverna sändas till ett av [Livsmedelsverket godkänt annat laboratorium som undersöker trikinprover](#). Livsmedelsverket rekommenderar trikinundersökningen också i fråga om sådant vildsvinskött, som kommer att användas i jägarens eget hushåll.

- Som prov tas ett muskelprov från framben, från tungan och/eller mellangärdet, tillsammans 10–50 g.
- Muskelprovet tas helst så, att det inte inbegriper fettvävnad, senor eller tungans ytskikt. Mellangärdesprovet tas från mellangärdets muskulösa del.
- Lägg trikinproverna i en egen förpackning i dubbla plastpåsar.
- Sänd in proverna till ett laboratorium som undersöker trikinprover eller med virusproverna till Livsmedelsverket i Helsingfors.

Rapportera ett vildsvin som hittats död

Det är mycket viktigt att få in vildsvin som dött av sig självt eller som hamnat i en trafikolycka eller som verkat sjuka för undersökning med tanke på afrikansk svinpest. Även om en djurkropp varit död länge och förskämts lönar det sig att undersöka den med tanke på ASF-virus, eftersom viruset håller sig länge i kadaver. Om ett vildsvin som påträffats dött eller som verkar sjukt ska **utan dröjsmål lämnas en anmälan till den lokala kommunala veterinären** eller länsveterinären.

Belöning

För att få belöningen ska man fylla in ersättningsblanketten och skicka den till Livsmedelsverket om belöningen betalas till en jaktförening. Om belöningen betalas till en privatperson, använd det elektroniska ePalkkio-systemet. Livsmedelsverket betalar belöningen till jägaren eller jaktföreningen eller till den som har anmält om ett dött vildsvin.

- **40 €**, proverna som sänts in från jagade vildsvin.
- **60 €**, extra belöning för jagade vildsvinshona, om ett prov av livmodern ingår i provförsändelsen. Livsmedelsverket betalar belöningen också för de vildsvinshonor vars livmoder har skickats till Naturresursinstitutet (LUKE) om de andra proverna har skickats till Livsmedelsverket. Man ska skriva på remissen att livmodern har skickats till LUKE. Mer information om prover till Naturresursinstitutet: <https://lomakkeet.luke.fi/villisika?lang=sv>
- **100 €**, **anmälning** om vildsvin som påträffats död eller som uppvisar sjukdomssymptom.

Suomen Sikayrittäjät r.f. betalar bidrag

Suomen Sikayrittäjät r.f. betalar jaktföreningar verksamhetsbidrag 185€/djur för vildsvin fällda i Finland. Bidraget betalas ut utifrån de ASF-prover som sänds till Livsmedelsverket. För att få bidrag ska remissen för vildsvinsproverna innehålla jaktföreningens namn. Dessutom skall jaktföreningen sända direkt till Suomen Sikayrittäjät r.f. uppgifter om jaktföreningens namn, kontaktperson, telefonnummer och konto till adress ari.berg@ariberg.fi.

Remissblankett, ersättningsblankett och mer information:

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/laboratorietjanster/undersokningar-om-djursjukdomar/anvisningar-for-provtagning/vildsvin/>